

ABOVSKÝ hlásnik

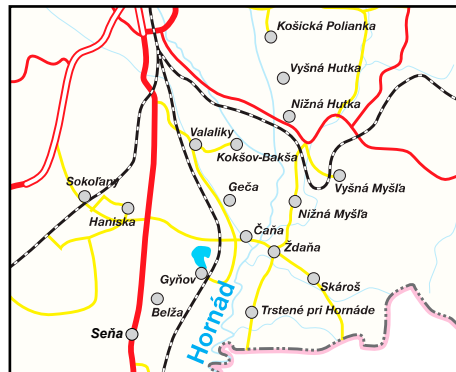
10. ročník, číslo 3, september 2015
www.regionhornad.sk



Čítate nás už 10. rok

Štvrťročník pre obyvateľov, priaznivcov a návštevníkov mikroregiónu Hornád
Vydáva Regionálne združenie obcí Hornád: Belža, Čaňa, Geča, Gyňov, Haniska, Kokšov-Bakša, Košická Polianka, Nižná Hutka, Nižná Myšľa, Seňa, Skároš, Sokolany, Trstené pri Hornáde, Valalíky, Vyšná Hutka, Vyšná Myšľa, Ždaňa.

- Nižná Myšľa sa zbavila stôp po povodni
- Seňa chce rozvinúť svoj potenciál
- Dni obce okrúhlejšie ako inokedy
- FK Haniska nie je v II. lige len do počtu
- Užitočné aktivity občianskych združení



Deti formujeme my

Opäť zvoní

Bez chodenia do školy si náš svet už nedokážeme predstaviť. A naša historická pamäť nám dáva za pravdu. Veď povinné vzdelávanie pre deti od 6 do 12 rokov v Uhorskú zaviedol výnos cisárovnej Márie Terézie už 22. augusta 1777. So začiatkom septembra sa znova otvorili brány škôl aj v našom mikroregióne.

pokračovanie na str. 3



V školách sa deti predovšetkým učia, no učitelia sa im snažia pripraviť aj množstvo pestrých aktivít. Na snímke žiaci z Trsteného pri Hornáde.

Obce školám



Školský rok sa začal len nedávno. No už pred 14 rokmi prešli kompetencie v oblasti základných, materských a umeleckých škôl na mestá a obce. Napriek pochybnostiam, či to samosprávy zvládnu, školstvu na Slovensku reforma v tomto smere určite prospela. Budovy vyzerajú najmä vďaka eurofondom tiež oveľa lepšie.

Veľkým problémom samospráv zostáva nedostatočná kapacita materských škôl. V niektorých obciach regiónu sa záujem za posledných päť rokov zdvojnásobil. Verím, že aj s pomocou vlády sa nám podarí kapacity škôlok rozšíriť.

Ďalšou veľkou úlohou je udržanie neustáleho dialógu medzi školou a rodičmi. Nielen pri eliminácii nezdravých trendov správania žiakov, ale aj pri výbere ďalšieho vzdelávania na stredných školách.

Nemalú zodpovednosť nesú členovia školských rád vrátane pedagógov, rodičov i poslancov. Úroveň školstva v obci je priamo úmerná miere spolupráce medzi vedením školy, radou školy, starostom a poslancami obecného zastupiteľstva. Majme to na pamäti, lebo naše deti si to zaslúžia.

Štefan Petrik, starosta Valalík



Okolie Košíc bolo od 7. do 12. septembra dejiskom Medzinárodnej šesťdňovej motocyklovej súťaže. Zúčastnil sa na nej aj klub z nášho mikroregiónu. A Abovský hlásnik bol pri tom. Viac na strane 2.

Medzi svetovou motocyklovou elitou

ENDURO – vytrvalosť, rozvaha, adrenalín

Jato Enduro Klub zo Sokolian po prvýkrát štartoval na prestížnej Medzinárodnej šiestidňovej motocyklovej súťaži ISDE 2015 v Košiciach, kde sa zišla svetová špička endura z 32 krajín. Po šiestich dňoch zápolenia s 96 tímami sa umiestnili na solídnom 56. mieste v kategórii klubových tímov. Medzi 14 slovenskými klubmi obsadili šiestu priečku.

O endure a ich zážitkoch som sa rozprávala s predsedom klubu **Jaroslavom Tobešom** st. a jeho synom **Jarom**, 25-ročným jazdcom.

Do súťaže ste išli s jediným cieľom - dôjsť do cieľa. Podarilo sa. Mnoho jazdcov označilo košickú trať za jednu z najťažších za posledné roky. Ako ste to vnímali? Ste spokojní s výsledkom?

J.T. st.: Popravde sme nevedeli, do čoho ideme. Pravidlá sú prísne. Každá časová odchýlka či chyba vás stojí trestné minúty. Trasa v lese bola rozbitá a nebezpečná. Keď sa po nej prehnať 1 000 motoriek denne, zanechalo to stopy. Často sa pod vysokou vrstvou prachu ukrývali kamene. Na začiatok dobré, bude lepšie.

J.T. ml.: Mohlo to byť lepšie. Mali sme na viac. V prvý deň som vyzbieral všetku smolu. V Medzeve som mal technické problémy.

Musel som sám tlačiť motorku do kopca. Za pomoc by ma diskvalifikovali. V Opátke som neprijemne spadol a poškodil mašinu. Stratil som tri hodiny a tie už nedoženiete. V súťaži som staval na opatrnosť, nie na rýchlosť.

Šiestidňová je jedna z najnáročnejších súťaží čo sa týka kondície jazdca, výdrže stroja i stavu trate. Ako ste sa pripravovali?

J.T. st.: Na túto súťaž sme sa pripravovali vyše roka. Tréninky, príprava motorky, preteky doma i v zahraničí. A samozrejme zabezpečenie financií. Je nám ľúto, že nás v Košiciach a okolí podporili iba dvaja sponzori. Ďakujeme im.

J.T. ml.: Obetujem tomu množstvo voľného času. Deväť mesiacov som po práci absolvoval kondičnú prípravu s trénerom Rastom Liptákom. Plávanie, beh či bicyklovanie

do siedmej večer. A samozrejme veľa jazdil v teréne.

Jazdec v divokom teréne odjazdí denne 300 km. V sedle mašiny je takmer osem hodín. Dokonca aj jej údržbu si robí sám. Ako vyzerá deň pretekára?

J.T. ml.: Začína výdatnými raňajkami. Pred štartom som mal 10 minút na prípravu motorky. Počas dvoch kôl som absolvoval 8 časových kontrol a 6 testov. Cez deň nejem, energiu si dodávam špeciálnymi iónovými nápojmi, energizujúcimi gélmami, nechýbajú protitĺčkové prípravky. Dôležitý je pitný režim. Na chrbte nosím ťaťvak. Po príchode do cieľa mám 15 minút na základnú údržbu mašiny. Potom masáž, večera bohatá na bielkoviny a spať.

Aké máte plány? Neodradila vás táto skúsenosť?

J.T. ml.: Práve naopak, je pre mňa veľkou motiváciou. Už v októbri sa začnem pripravovať na budúcoročné preteky v Španielsku.

J.T. st.: Mojim snom je založiť stredisko talentovanej mládeže pre motokros a enduro. Chcem objaviť talenty v Košiciach a okolí a podchytiť ich. Naučiť ich jazdiť s rozvahou a bezpečne, koncentráciou a technike.

Ako vnímate koníček svojho syna? Nemáte o neho strach?

Pani Tobešová: Ja ho podporujem. Pokiaľ viem, že je vyrovnaný a zodpovedný, tak mu verím. Sprevádzam ho na každom jednom podujatí. Páči sa mi tento šport.

Za rozhovor ďakuje Monika Floriánová, foto: archív Jato Enduro Klub



Technické znalosti Jaro nazbieral počas rokov jazdenia.

Stručne

Rekonštruujú

Od júla rekonštruujú Železnice slovenskej republiky trať medzi Krásnou nad Hornádom a Nižnou Myšľou. Opravu podstupujú aj výhybky, koľajnice a nástupište na nižnomyšľanskej železničnej stanici. Investícia vo výške 1,12 milióna eur priniesla výluku prvej traťovej koľaje medzi oboma stanicami, niektoré spoje meškajú do 10 minút.

Hasilo, čo mohlo

Obrovský požiar odpadu hasili vo štvrtok 3. septembra na pozemku spaľovne v Kokšove-Bakši hasiči z Čane, Košíc a Šace, pomáhali aj štyria dobrovoľníci z Valalík. Horelo okolo 4 500 kubíkov odpadu na ploche 40x40 metrov. Celkom bojovalo takmer 20 ľudí, k dispozícii bolo päť cisterien. Aj cez noc pomáhali zamestnanci Kositu siedmim hasičom, akcia trvala okolo 30 hodín.

Korzár, red

Oprava

V článku **Vence a vatry na pamiatku** v Abovskom hlásniku číslo 2/2015 „zaúradoval“ redakčný škriatok. Pri mene prednostu Okresného úradu Košice bolo nesprávne uvedené jeho krstné meno. Pánu prednostovi **Ing. Jozefovi Lazárovi** sa touto cestou ospravedlňujeme. (kdz)



Motokrosáci sú jedná veľká putovná rodina.



Jaro Tobeš ml. pozýva:

Ak máš doma motorku (hoci aj starú jawu), prid' jazdiť na regionálne podujatia a podpor organizátora svojim štartovným. 20 eur nie je veľa. Získaš oveľa viac - skúsenosti a rady starších jazdcov. Podujatia sú v podstate organizovaný tréning a stretávajú sa tam ľudia s rovnakým záujmom.

info: Facebook/jato enduro fun

Opäť zvoní

dokončenie zo str. 1

Aktuálne zahŕňa školská sieť v regióne Hornád šesť plnoorganizovaných základných škôl (ZŠ) pre 1. - 9. ročník a ďalších päť pre 1. - 4. ročník. Materské školy sú vo všetkých obciach s výnimkou Belže, Vyšnej a Nižnej Hutky. V Ždani majú v jednej budove so štátnou školou aj cirkevnú. Najnovšími zmenami v sieti je preradenie školy v Košickej Polianke spomedzi plnoorganizovaných medzi školy pre žiakov 1. stupňa a vyradenie ZŠ vo Vyšnej Myšli zo siete, tamjší žiaci sa presunuli zväčša do Bohdanoviec.

V rámci spoločného úradu našich obcí v Čani pôsobí školský úrad. Jeho odborný zamestnanec **Anton Kuzma**, bývalý riaditeľ ZŠ vo Valalikoch, dozerá najmä na administratívnu agendu, napríklad výberové konania na pozície riaditeľov škôl. „Našou úlohou je aj kontrola výkonu štátnej správy u vedenia škôl. Poskytujeme metodickú podporu materským a základným umeleckým školám (ZUŠ), hoci tie nepatria priamo do našej pôsobnosti,“ hovorí pán Kuzma, ktorý svoje dlhoročné skúsenosti využíva aj na dôchodku na prospech školstva v našich „chotároch.“

► Štvrtstoročie „po“

Vyššie 25 rokov po zmene politického systému sú aj školy a žiaci dnes iní. A najmä - je ich menej. Kým ešte v školskom roku 2004/2005 navštevovalo školy v našom mikroregióne 2 801 žiakov, o šesť rokov ich bolo len 2 224. Až potom sa situácia stabilizovala, v minulom roku mali naše školy vo svojich laviciach 2 240 detí. Pre zaujímavosť, v Kokšove-Bakši majú tento rok štyroch prvákov.

Tento trend nepôsobí príliš pozitívne z hľadiska hlavného princípu financovania, ktorým sa začiatkom tisícročia stali tzv. normatívy. Zjednodušene ide o zásadu peňazí „na hlavu“, teda čím viac žiakov školu navštevuje, tým viac prostriedkov škola má. Svoje urobila dokonca aj hospodárska kríza po roku 2008. Vtedy dostali materské školy na jedno dieťa od obcí cestou podielových daní necelých 1 839 slovenských korún, no v roku 2010 to bolo v prepočte iba 1 660 korún. Odvtedy sa výber daní predsa len zlepšil.

To, že sa v obciach rodí v súčasnosti viac detí, prináša radosť. No malé obce majú problémy



Riaditeľka Zuzana Bruncová otvára školský rok v Čani.



Stále aktívny Anton Kuzma, pamätník diania v našom školstve, odporúča návrat k pohybovej aktivite detí.

s umiestňovaním detí do materských škôl hlavne počas letných prázdnin, keď zvyčajne zostáva menej detí. „Už niekoľko rokov sa snažím o zriadenie zbernej MŠ v našom regióne počas leta. Je potrebné doriešiť financovanie, lebo obce dostávajú financie na dieťa podľa predloženého výkazu k 15. 9. príslušného kalendárneho roka. Ak nám miestnia dieťa prihlásené do MŠ v Gyňove v inej obci, daná obec nedostane prostriedky na naše dieťa,“ hovorí starostka **Denisa Vargová**. Samostatnou kapitolou je počet žiadostí o miesto v materských školách, ktorý neustále prevyšuje počet voľných miest.

Z pozitív nedávnych čias treba spomenúť množstvo zrekonštruovaných a zrenovovaných škôl a školských zariadení. Pribudlo aj nejedno multifunkčné ihrisko, ktoré ponúka deťom možnosti trávenia času hlavne pri kolektívnych športoch.

► Návraty ku „klasike“?

Anton Kuzma vníma negatívne aj ďalšie trendy a pripomína, že určitý podiel na tom má i školská politika štátu. „Konečne vraciame do škôl technické práce, dôležité pre manuálnu zručnosť žiakov, najmä chlapcov,“ hovorí. Pribúda nám tiež obéznych detí - aj preto, že najmä na druhom stupni je oveľa populárnejšie oslobodenie od cvičenia než hodina telesnej výchovy.



Práca žiaka v školskej dielni v Čani.

„Pokusy zaviesť tretiu hodinu telocviku sa neosvedčili,“ komentuje. Všíma si, že stále viac detí nie je zvyknutých športovať a aktívne tráviť voľný čas. „No trochu za to môžu aj prehnane bezpečnostné predpisy. Neumožňujú žiakom a učiteľom častejšie vyjsť do prírody a vykonávať tam pohybové aktivity,“ vraví pán Kuzma.

Napriek všadeprítomnému papierovaniu patrí učenie k povolaniam, ktoré panie učiteľky a páni učitelia naďalej vykonávajú s láskou a nadšením. „Práca s deťmi človeka naplňuje. Keď vidíte, ako sú vďačné za pozornosť, ktorú im venujeme, máte veľkú radosť,“ hovorí **Zuzana Bruncová**, riaditeľka čanianskej ZŠ. Učiteľov teší aj pokrok detí a ich úspechy. „Na olympiádach, športových turnajoch šíria dobré meno našej školy a dostávajú ju tak do povedomia širokej verejnosti. Vtedy som veľmi pyšná,“ pripája **Helena Borúková**, riaditeľka z Hanisky. A čo naopak, pridáva pedagógom vrások na čele? Často je to chýbajúca

podpora od rodičov. „Dokonca by som to nazvala aj absenciou výchovy, čo je tým horšie, pretože deti za to vlastne nemôžu,“ vraví Z. Bruncová. A H. Borúková dodáva: „Mrzí nás, že postavenie učiteľov v spoločnosti nie je docenené.“

Napriek tomu sa aj naše školy snažia zapájať i do rôznych projektov - od digitalizovania cez programy výchovy k ochrane životného prostredia až po ďalšie vzdelávanie vychovávateľiek. Deťom zo sociálne znevýhodneného prostredia sa venujú v rámci projektu PRINED v Haniske i Čani. Školy priťahujú aj voliteľné predmety ako varenie či mediálnu výchovu. To najpodstatnejšie do života však deti získavajú doma. Tam sa učia vychádzať s druhými, pomáhať, získavajú hodnoty, ktoré ich formujú. Škola im doplní hlavne vedomosti - no nezabúdajme na svoj vklad, aby šli do školy pripravené po ľudskej stránke.

Anton Oberhauser,
foto: redakcia a obce

Ocenenie vo veľkom štýle



Aj obyčajné oceňovanie môžeme robiť vo veľkom štýle. Keď úprimného uznania rozdávať priehŕstím, stojí to naozaj za to. Najmä, keď hlavnými aktérmi sú deti. Inšpiratívnu v tomto je Základná škola v Haniske. Slávnosť v tamjšom kultúrnom dome býva parádna a odmeny sa dočkajú nielen žiaci z olympiád, pytagoriád či Hviezdoslavovho Kubína alebo malého futbalu, no uznanie nájde adresátov aj v podobe pod'akovania za šikovnosť, obetavosť, trpezlivosť... jednoducho, za sympatické ľudské vlastnosti a ich prejavy.

kčj

Ako sa na túrach nestratiť - 2. časť

O turistických mapách

V predchádzajúcom čísle sme si podali základné informácie o turistickom značení. Zmienili sme sa o smerovničkách, t. j. o TIM - turistických informačných miestach a o pásových turistických značkách. V prírode sú nimi vyznačené jednotlivé trasy, ktoré si môžeme vybrať pre naše pešie vychádzky alebo celodenné túry.

Do batohu aj mapu

Ak nechceme byť len pasívnymi účastníkmi turistických akcií, ktoré organizuje ktosi iný, mali by sme siahnúť po turistickej mape. Poskytne mnoho informácií o danej oblasti a umožní poznať omnoho viac. Túru trebárs v pohorí si môžeme s mapou sami vybrať, naplánovať. O mapy dnes nie je núdza. Dostať ich v každej predajni kníh, v supermarketoch a informačných centrách. V ostatných rokoch ro-

bí verejnosti veľmi dobrú službu denník Pravda. Vo svojich pondelkových vydaniach máva priloženú



Zo Skároša smeruje na červenú hrebeňovku Slanských vrchov zelená a žltá turistická trasa. Na mape sú pri nich uvedené časové údaje v oboch smeroch. Na výreze vľavo je naznačený okruh akcie Srnčia stopa. Mapa: Potulky Slanskými vrchmi (KCA Bidovce, 2010)

mapu, od roku 2011 priniesol už viacero edícií turistických (a od roku 2012 súčasne cykloturistických) máp všetkých pohorí Slovenska v rôznych mierkach.

Čo je mierka?

Mapa je dvojrozmerné grafické znázornenie istého trojrozmerného územia, zmenšené v istom pomere. Mapy sú takmer bez výnimky orientované na sever. V dolnej časti je juh, vpravo východ a vľavo

západ. Turistické mapy majú najčastejšiu mierku 1:100 000 alebo 1:50 000. Čím nižšia mierka, tým podrobnejšie zobrazenie. Kým na „stotisícke“ sa jeden centimeter rovná jednému kilometru v teréne, na „päťdesiatistícke“ predstavuje centimeter 500 metrov v krajine. Takto vieme určiť aj dĺžku túry.

Súčasťou každej mapy je v tabuľke na okraji legenda, kde sú vysvetlené všetky použité grafické prvky. Pomocou nich a slovných názvov môžeme určiť všetko, čo sa v území nachádza: mestá a obce, pohoria a ich vrcholy, doliny a priesmyky, rieky a vodné plochy, cesty a železnice, letiská, hranice. Na podrobnejších mapách nájdeme aj vyznačené studničky, križe a kaplnky, osamelé skaly a stromy, chaty a zrubky, rozhľadne. Pre turistov sú to dôležité orientačné body, keď pri túre stratia značku, žargónom povedané „skufujú“.

Zhruba od začiatku storočia obsahujú mapy aj TIM-ky (turistické informačné miesta), teda smerovníky s tabuľkami a šípkami. Pri nich uvedený čas udáva dobu na prejdienie k najbližšiemu „špendlíku“ - smerovníku. Viac si o tom povieme v budúcom čísle.

Karol Dzugas

Obec športu aj folklóru

Seňa chce dosiahnuť viac

Pre mnoho ľudí na Slovensku bola Seňa v minulom storočí známa ako miesto obrátky košického maratónu. Najjužnejšia obec nášho mikroregiónu dokázala na túto tradíciu nadviazať a v polovici júna sa tu koná polmaratón. Aj v ďalších

oblastiach sa blýska na nové časy. Starostka **Marcela Gallová** sa výziev nebojí a svoje víťazstvo v posledných komunálnych voľbách chce využiť na pozdvihnutie obce.

Nebude to však jednoduché. „Zdravotné stredisko, kultúrny

dom potrebujú urýchlenú opravu. Škôlka nad obecným úradom kapacitne nestačí. Seňa je stále zaťažená nemalým dlhom, ale nevzdávame sa,“ hovorí. Nedávno sa im podarilo získať grant od Nadácie SPP vo výške 6 000 eur na úpravu priestranstva pri kultúrnom dome.

Obec má čo ponúknuť hlavne nemateriálne. Pýchou Sene (maďarsky Szina) je folklórny tanečný súbor Rozmaring pôsobiaci pod krídlami Csemadoku, kultúrnej organizácie Maďarov na Slovensku. V septembri si pripomenul 65. výročie existencie. „Vystupujú aj v Rumunsku či dokonca Turecku,“ chváli starostka. Je pritom zaujímavé, že nie všetci členovia Rozmaringu rozprávajú po maďarsky. V obci dobre funguje nezisková organizácia Sopka. Zastrešuje bežcov, in-line korčuliarov, stolnotenisový klub, klub šikovných žienok Babinec a združenie kresťanskej mládeže eRko.

V Seni žije i skupina dobre integrovaných Rómov, zamestnancov košických oceliarní. Zaujímavosťou je rybník, kam boli umelo nasade-

Seňa



Prvá písomná zmienka:
rok 1249

Počet obyvateľov: 2 135

Starostka:
Ing. Marcela Gallová



Hudobníci na vlečke – tradícia, ktorú ešte za čias košického maratónu do Sene a späť založila kapela okolo Gézu Potu. Dnes ich nahradili mladí muzikanti, pôsobia aj v súbore Rozmaring.

né kapry, zubáče a šľuky. Novou záľubou mladých je súkromný chov jazdeckých koní. Vízia pre Seňu zahŕňa i kultúrne podujatia, kde by si prišli na svoje občania každého veku. „Tieto aktivity sa snažíme robiť s podporou sponzorov. Tešíme sa, keď sa nám podarí veľa muziky za málo peňazí. S mojou zástupkyňou **Silviu Langovou** oplývame nekonečným optimizmom a nemeateľným pracovným potenciálom. Verím, že vydrží,“ s úsmevom uzaviera starostka.

Anton Oberhauser,
foto: Ocú Seňa

Podte na nevšedný výlet

Čarovné miesto Grajciar – Pustá

Náš región ponúka veľa pokladov ukrytých pod nánosmi času - a predsa v dačom zreteľnými. V jestvovaní terénu, ktorý svojimi danosťami láka ľudí odpradáva. A takým je aj pozdĺžna terasa, ktorú za tisícročia vymodelovali vody Hornádu. Tiahne sa Košickú kotlinou od Sene a pokračuje v Maďarsku.

Nevšedný výlet začíname v osade Grajciar patriaci Haniske. Prejdeme so znalkyňou Horného Abova **Agi Delimanovou** poza tamojšie domy a stúpame na horizont - na kótu, ktorá má nadmorskú výšku len okolo 200 metrov. Míňame haldy slamy. Ani nie za pol hodiny sa dostávame k dvom vykopaným ryhám - archeologickému rezu.

Rozhliadneme sa... a sme očarené... Vôkol krajina s nádherným kruhovým výhľadom. Nachádzame sa v pomyselnom strede Košickej kotliny, ktorú máme ako na dlani - vidíme okolité dediny, Kojšovskú hoľu, Slanské vrchy i cesty v diaľke pod nami - 68 aj R4, po ktorých sa nehuľne šnú osobné autá, kamióny. Stávame sa súčasťou krajiny, zeme aj neba. Chce sa nám točiť, lietať, tancovať, spievať...

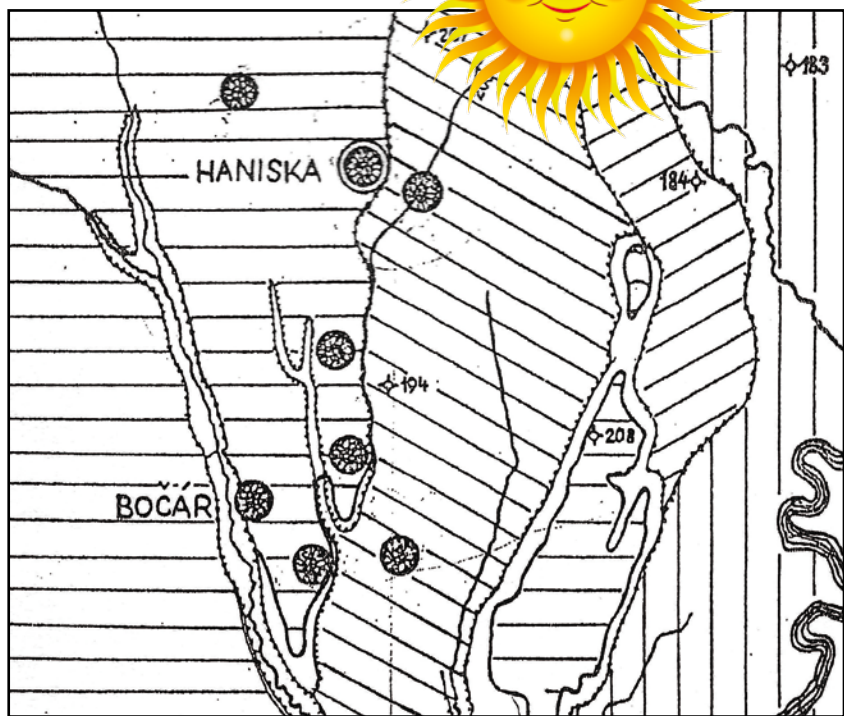
Skúmame vykopané ryhy. Skúšame sa vžiť do pocitov pradávnych ľudí, ktorí žili v úrodnej

košickej kotline - už v neolite aj dobe bronzovej. Víťali na kóte východ či západ slnka? Mali na nej slávnosti či obrady?

Viac svetla do temnoty časov vnáša **Mgr. Martin Horvát**, odborný radca archeológie Krajského pamiatkového úradu v Košiciach, s ktorým o nejaký ten týždeň neskôr pochôdzkou mapujeme okolie Hanisky.

„Vyhodnocujeme v súčasnosti vlnajšie letecké snímkovanie a georadarový prieskum mohýl, resp. geologických útvarov, ktorého je rez na Grajciar – Pustá súčasťou. Okolie Hanisky znamená bohatosť nálezov pravekých obydli, popolnicových polí a ďalších cenných artefaktov. Nedávno napríklad v časti Kertešňa, kde vyrastá nová rodinná štvrť, našli rímsku sponu z 3. stor. n. l.

Vzrušujúcou otázkou ostáva výskum mohýl. Ich prvý vedecký výskum urobili archeológovia z Prahy v roku 1951 pri výstavbe železniční. Zamerali osem mohýl medzi Haniskou a Bočiarom a vtedy v katastri Hanisky jednu preskúmali. Našli v nej hrob s kostrou človeka, pravdepodobne kočovného kmeňa Sarmanov, z 1. až 4. stor. n. l. Pokračujeme vlastne po 64 rokoch. Terajší zisťovací rez na kóte Grajciar – Pustá nám však dávnej



Kresba mohýl v okolí Hanisky. Text je v češtine, z knihy Archeologická topografia Košice

ľudskej činnosti na tamojšom mieste nepotvrdil. Pravda, tvorí len 5 % zo sledovaného územia. Preto v našom prípade hovoríme o 1. etape výskumu.“

Letecké snímkovanie evidentne ukázalo útvary v krajine - stá-

le však nevedno, či ide geologické alebo antropogénne útvary.

Ľudia prichádzajú a odchádzajú. Prírodné dispozície ostávajú. Terasa Hornádu je vskutku čarovným miestom.

Katarína Čániová

Súťažte o výročné ceny!

Abovský hlásnik 10 rokov s vami

Živí! Práve plyní desiaty rok, čo sme s vami, milí čitatelia štvrťročníka Abovský hlásnik. Sme tu pre vás, obyvatel'ov 17 obcí mikroregiónu Hornád. Mapujeme aktuality, prinášame zaujímavosti – mnohé aj na základe vašich podnetov. Pri príležitosti okrúhleho výročia pripravili sme pre vás čitateľskú súťaž s piatimi súťažnými otázkami a piatimi peknými cenami. Ved' 5+5 =10!

Odpovede vôbec nie sú ťažké. Všetky sa týkajú života nášho mikroregiónu. Nájdete ich v článkoch tohto vydania. Tu sú:

1. Koľko obcí je v Regionálnom združení obcí Hornád?
2. Ktorá dedina si tohto roku pripomína 800. výročie 1. písomnej zmienky?
3. Koľko možných pravekých mohýl identifikovali archeológovia medzi Haniskou a Bočiarom?
4. Ako sa volá folklórny súbor, ktorý už 60 rokov robí dobré meno obci Seňa?
5. Uvedte názov motokrosového klubu z jednej z našich obcí, ktorý sa zapojil do šesťdňovej motocyklovej súťaže.

Čakajú na vás pekné výhry:

1. miesto: Darčkový kôš v hodnote 40 eur.
2. miesto: Kvalitná polokošeľ s logom mikroregiónu a tiež kniha o jeho krásach v hodnote 30 eur.
3. miesto: Kniha o krásach mikroregiónu a darčkové predmety v hodnote 20 eur.
4. Kniha príbehov Orechová slávnosť z pera vedúcej redaktorky Abovského hlásnika Kataríny Čániovej v hodnote 15 eur.
5. Nová inšpiratívna knižka Višňové zápisky takisto z pera vedúcej redaktorky Abovského hlásnika v hodnote 10 eur.

Odpovede posielajte do piatku 6. novembra 2015 na adresu: Redakcia Abovského hlásnika, Štefánikova 6, 040 01 Košice alebo na e-mail: regionhornad@gmail.com. Výhercom ceny odovzdáme na výročnej slávnosti v novembri. Miesto a čas im včas oznámime.

redakcia



Dni našich obcí

Svorne, pestro, okrúhlo

Dôvody na oslavu sa nájdu vždy. Tohtoročné dni obcí boli o čosi výnimočnejšie než obvykle. Viaceré naše dediny si totiž v tomto roku pripomínali pekne okrúhle jubileá. Všetkých zrejme tromflo Trstené pri Hornáde s úctyhodnou osemstoročnicou. No ani ďalšie obce sa nedali zahanbiť. A horúce počasie? Vyťažili sme z neho maximum. Pripomeňte si s nami galériu tých najkrajších momentov...



Belža - od koní po tetovačky
Prvá septembrová sobota priniesla aj do Belže po dlhom čase dážd'. Babky však údajne vymodlili počasie a atrakcie v najmenšej obci mikroregiónu sa o pol druhej mohli začať. Cirkus Karlson, jazdy na koníkoch, tvorivé dielne tkáča, drotára či rezbára aj s drevenými hračkami, trblietavé tetovania. K tomu originálne ručne maľované náušnice... A chutných jedál bolo tiež nadostať.



Čaňa - opäť široká paleta

Metropola mikroregiónu zahrnula do Dňa obce 29. augusta šport, kultúrny program aj s populárnou skupinou Drišľak, vatra, ohňostroja a vzhľadom na dátum aj pripomienku Slovenského národného povstania a konca II. svetovej vojny. Mimoriadnym vkladom sa tento rok stalo odovzdanie novej budovy knižnice a Klubu dôchodcov do užívania. Pásku prestrihla po starostovom boku 83-ročná Mária Buzová, zakladateľka Klubu.



Geča - oceňovali za prínos

Prvá písomná zmienka o Geči pochádza spred 760 rokov. Na slávnostný obed boli počas dňa obce 18. júla pozvaní aj občania, ktorých ocenili za prínos v kultúrnej, spoločenskej a športovej oblasti. Zabávali Gečanka, Traky a mnohí iní a najväčším prekvapením sa stal lietajúci balón s klaunom Brunom.



Gyňov - „Sušed, ponuknime še“

Aj Gyňov existuje už minimálne 760 rokov, no ostatné oslavy sa spájali aj s osmičkami - 8. ročník dňa obce sa konal 8. augusta. Ženská spevácka skupina naň akiste dlho nezabudne, veď krstili svoje cédečko. Najväčšie prekvapenie prišlo v podobe 600 balónov, ktoré symbolizovali pod'akovanie do neba za všetkých obyvateľov obce.

Pripravila redakcia
foto: obce mikroregiónu



Nižná Myšľa - randevú na Koscelku

Oslavy v Nižnej Myšli začali 12. júla futbalovým zápasom starých pánov proti niekdajším hviezdám VSS Košice. O týždeň sa obec stretla pri Koscelku. Po omši v zreštaurovaných ruinách stredovekého kostolíka prišiel na rad guľáš, zlatým klincom kultúrneho programu sa stala skupina Silvayovci.



Nižná Hutka - nové spevácke teleso

Futbalový turnaj aj pre zahraničných hostí (rozumej: z iných obcí), guľáš pre všetkých z varechy šéfa streleckého klubu Ľudovíta Lippaia, vystúpenie skupiny Bravo z Novej Lubovne. No predovšetkým premiéru novozaloženej ženskej speváckej skupiny Hutienka. To všetko priniesol Deň Nižnej Hutky 5. júla. Obec si pripomína 680 rokov od prvej písomnej zmienky.



Košická Polianka – guľáše na mnoho spôsobov

Košická Polianka si na pripomienku svojej 680-ročnice vyhradila hneď dva dni. Tretiu augustovú sobotu sa dedinou niesla vôňa guľášov z variev viacerých súťažných družstiev (poľovníci, hasiči, miestni poslanci, hostia z Bystera...) a multifunkčné ihrisko ožilo minifutbalom. Nedeľu spestrila plejáda folkloristov, talentovaná speváčka Danielka Mrázková, Mandolíny, bubeníci z Čanianskej ZUŠ-ky, Odvážne ženy, Ozvena z Čane, Pantlíčka z Košickej Belej.



Trstené pri Hornáde vo veľkom štýle

Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1215 – to bol dôvod na bohatý sprievodný program, ktorým obec niekdajšieho názvu Nádošť ožila poslednú júlovú nedeľu. Už o tretej sa dalo povozit' na koníkoch, speváckych čísel sme narátali do tucta. Medzi nimi čoraz populárnejšiu Salome Bindovú, domáci mandolínový súbor Rjabinuška, Ščambu a Bon Jovi Revival. Odpustové pochutiny, kolotoče a strelnica dotvárali sviatočnú atmosféru.



Vyšná Myšľa – kokošky aj padáky

Vo Vyšnej Myšli majú tento rok tiež „okružliny“ - 690 rokov. Aj to bol dôvod usporiadať znova po 15 rokoch Dni obce. Prvý augustový víkend to rozbalili domáce Odvážne ženy (tentoraz ako mažoretky), na sprievodnom podujatí Varené – špívané excelovalo domáce družstvo so svojimi makovými pirohmi. Najlepšie kokošky pripravilo družstvo z Nižnej Myšle, rozhodla odborná porota Košického klubu kuchárov a cukrárov. Tohtoročné dni obce spestrili košíckí letci a parašutisti z Aeroklubu a tombola podľa čísla rodinných domov.



Ždaňa - jarmok opäť prilákal

Napriek dátumovej konkurencii Čane a Hanisky prilákal aj 17. ročník Ždanianskeho jarmoku množstvo ľudí, a to nielen z obce. V programe vystúpilo vyše 100 účinkujúcich a zjedlo sa takmer 500 porcií guľáša. Dali sa kúpiť aj originálne ručne vyrábané darčeky a ozdoby.

Vtipnejší vyhráva

Asi najhumornejší moment na dňoch obcí sa odohral 30. augusta v Haniske. Moderátor **Jožo Pročko** vyzval deti, aby na pódium doniesli umelý chrup svojich starých rodičov. Bolože to zábavy, keď Jožo chrupy pomiešal a pozval dedkov a babky, aby si našli ten svoj... V programe vystúpili ocenení školáci, nechýbalo ťahanie kamióna a hlavnou cenou v tombole bol po roku znova skúter. V tento deň si prišli na svoje aj priaznivci futbalu a folklóru.

Sokoľany futbalovo

V Sokoľanoch sa 11. júna slávil nielen deň obce, ale i 80. výročie založenia miestneho futbalového klubu. Spomínalo sa na **Antona Müllera**, miestneho krajčíra, ktorého „kožená“ opantala v roku 1935 až tak, že založil oddiel. Okrem futbalu dotvárali deň obce aj vystúpenia speváckych telies a chutné občerstvenie.

Návraty na spoločnú oslavu

Defilé krásy v Skároši

Pestré abovské kroje. Ruský tanec. Dychovka. Nová spevácka skupina Hutienka. Akčná mládež. Kočovní divadlo. Tohtoročný 12. ročník Dní Regionálneho združenia obcí Hornád hýril rozmanitosťou pred i na pódii. Pre účinkujúcich zo 17 obcí je táto rodinná oslava veľkou motiváciou, aby predstavili niečo nové a potešili nás divákov. Slnko, smiech a pohoda. Stretli sa známi i neznámi, porozprávali o živote v našich obciach. Je krásne vidieť, že patríme k sebe.



Kolektív speváckych súborov rozšírila Hutienka. Dôchodkyne z Nižnej Hutky sa z nudy zozbierali po dedine a začali spolu spievať.



Skárošanka zažiarila v nových zelených krojoch.



V nových fešných blúzkach spievali aj gyňovské ženy a Nižnomyšľanka.



Publikum očarili speváčky z Vyšnej Hutky. Namiesto spevu predviedli tanec na ruskú pesničku.

text a foto: Monika Floriánová

Tradícia pokračuje

Košťanci sa spoznávali

Už po šiesty raz sa v polovici júna stretli družobné obce nesúce meno Košťany. Zástupcovia českého mesta Košťany, obce Košťany nad Turcom a Valalík s ich miestnou časťou Košťany sa stretli v našom regióne. Prišli a skúsene vymieňali starostovia, poslanci, pracovníci obecných úradov, dobrovoľní hasiči, členovia klubu seniorov, učelia.

Hostia z Čiech a Turca mohli obdivovať kultúrne a technické pamiatky Košíc - Dóm sv. Alžbety, Michalskú kaplnku, Štátne divadlo, Múzeum letectva. Prezreli si Jasovskú jaskyňu a tokajské vinice. V nedeľu navštívili národnú technickú pamiatku - Solivar v Prešove, kde si prišli na svoje najmä baníci.



P.S. Toto stretnutie by sa nemohlo uskutočniť bez finančnej podpory predsedu Košického samosprávneho kraja **Zdenka Trebuľu**.

ocú, foto: Dušan Kmec

Domáci i hostujúci Košťanci zavítali aj do prešovského Solivaru.

V najlepšej šestke

Chlapec zo Ždane medzi topmodelmi

Adam Gergely zo Ždane sa prebojoval medzi tohtoročnú elitu začínajúcich fotomodelov. Na prestížnom finále súťaže Schwarzkopf Elite Model Look 2015 pre Česko a Slovensko sa v Španielskej sále Pražského hradu predstavilo 24 finalistov - dievčat a chlapcov z oboch republík. Adam skončil napokon v najlepšej šestici chlapcov, pričom len zo Slovenska sa v tomto roku do súťaže prihlásilo 4 tisíc mladých ľudí.

Vo svete modelingu mu prajeme veľa úspechov.

ocú, red,
foto: archív OcÚ Ždaňa



Adam Gergely na móle.

Rodina Buróciová srdečne ďakuje za pomoc

Máme otvorené srdcia

Niekedy do nášho života zasiahne nečakaná udalosť, ktorá obráti náš život naruby. Tak zasiahol požiar domu rodinu Júliusa Buróciho v Skároši. Museli sa s tým popasovať.

Neostali však sami. Ľudia z obce pomohli odstrániť následky požiaru. Vo farnosti Trstené pri Hornáde a filiálke Skároš i na obecné úrade v Skároši prebehla zbierka. Pre ťažko skúšanú rodinu sa spolu vyzbieralo krásnych 4 520 eur. Navyše, skárošské obecné zastupiteľstvo poskytlo jednorazovú finančnú výpomoc 3 000 eur na rekonštrukciu rodinného domu, na zakúpenie zariadenia do domácnosti a základných vecí každodennej potreby.

Vďaka vám už majú Buróciovia novú strechu nad hlavou. Hreje poznanie, že v našom regióne ešte žijú ľudia s otvoreným srdcom a ochotou pomôcť.

Monika Floriánová

Rodák z Belže zanecháva stopu

Život cez objektív

S obcou Belža sa spájajú životy viacerých významných osobností, medzi ktorých sa zaradil aj **Ludovít Hurka**. Lajoš, ako ho familiárne všetci oslovovali, vyštudoval v Bratislave strednú školu v odbore hodinár. Tomuto remeslu sa venoval celý život. Svoj pohľad upieral nielen na drobné mechanizmy, ale aj na život okolo. Veľmi rád fotografoval. Svojím objektívom zachytával momenty z každodenného života i slávnostných okamihov v obci. Jeho fotky nájdeme na stenách kultúrneho domu. Mal i ďalšiu lásku - futbal. Napriek celoživotnému hendikepu, ochrnutej nohe, aktívne rozvíjal a podporoval futbalové mužstvo, dlhé roky ako predseda Telovýchovnej jednoty. V Belži sú naňho hrdí. Priatelia a obec si jeho činnosť prácu a angažovanosť uctili pamätnou tabuľou, slávnostne odhalenou počas Dňa obce. Odtiaľ bude pripomínať Lajoša-hodzinára a jeho nezmazateľné stopy.

Monika Floriánová, foto: archív ocú Belža



Hodinár, fotograf a futbalový nadšenec v jednom - to bol **Ludovít Hurka**

Zapojili sa aj naši

Regina mladá a svieža

V sobotu 5. septembra, v deň svojich menín, otvorilo košické Rádio Regina dvere pre všetkých svojich poslucháčov a priaznivcov. Nechýbali medzi nimi ani folkloristi a poslucháči z nášho mikroregiónu. Návštevníkov prichádzajúcich do priestorov štúdia na Moyzesovej ulici v Košiciach tešila svojím spevom krojovaná Klubovčanka z Čane, ktorá pri tejto príležitosti zanôtila aj špeciálnu zdravicu. Členky speváckej skupiny - panie **Horniáková, Jesenská a Neckarová** neprišli do štúdia s prázdnyimi rukami, priniesli jablkové dobroty do súťaže Koláč Rádia Regina. Na Pódium Rádia Regina sa medzi talentami predstavila mladá speváčka **Zuzana Olexová** z Trsteného pri Hornáde. Medzi účastníkmi celodňovej akcie „Rádio Regina dokorán 2015“ boli aj darcovia krvi, ktorí spojili príjemné s užitočným. Krv v onú sobotu v Regine darovali **Ingrid Čechová** a **Karol Dzugas** z Košickej Polianky a **Pavína Vargová** z Čane

ch

Zbor sv. Faustíny

Speváci z Geče zbierajú uznanie

Najmä na sakrálnu zborovú tvorbu z obdobia romantizmu a klasicizmu je zameraný Zbor sv. Faustíny. Spevácke teleso z Geče vzniklo v roku 2004 a už 10 rokov ho vedie **Mária Arkaiová** DiS. Art, ktorá je zároveň aj umeleckou sólistkou a dirigentkou zboru. Do roku 2010 v ňom spievali výlučne ženy. V tom čase do zboru pribudlo šesť mužov, dnes pozostáva zo 17 stálych členov.

Spevácke teleso od samého začiatku účinkuje predovšetkým na bohoslužbách v miestnom katolíckom kostole a v blízkom okolí pri príležitosti Vianoc, Veľkej noci, odpustových slávností a svadieb. Spestruje aj spoločenské akcie. Na každoročný predvianočný koncert pozýva aj zbory z okolitých farností.

Speváčky a speváci nesúci meno poľskej rehoľníčky Faustíny Kowalskej interpretujú aj diela súčasných autorov, spirituálne skladby, príležitostne tiež národné a ľudové piesne v úprave pre zbor. Nahrali už dva CD nosiče, prvé s názvom Dolorosa a vianočné Vitaj Jesu. Významným úspechom Zboru sv. Faustíny sa stalo minuloročné umiestnenie v bronzovom pásme na Festivale zborového spevu Viliama Figusa-Bystrého v Banskej Bystrici. Za najväčšie ocenenie však členovia zboru považujú úprimný potlesk a poďakovanie poslucháčov. **OcÚ Geča, ch**

Kontajnerom odzvonilo

Bytovka v Nižnej Myšli slúži

Prvá šesťica nájomných bytov v Nižnej Myšli začala slúžiť svojmu účelu. Viaceré rodiny sa tak po piatich rokoch odvtedy, čo prišli o strechu nad hlavou pri katastrofálnych zosuvoch pôdy, konečne dočkali dôstojného bývania. Donedávna ešte štyri rodiny bývali v obytných kontajneroch.

O pridelenie bytu sa napokon uchádzalo osem rodín, z ktorých bytová komisia obce vybrala 11. septembra šesť. Nastavené podmienky boli prísne. Na jednej strane rodiny nemali mať väčší príjem ako trojnásobok životného minima, uchádzači o obecný byt mali mať zamestnanie a byť bez dlhov voči obci. Na druhej strane mali zložiť zábezpeku vo forme šiestich mesačných nájomov vopred.

„Túto kauciu sme požadovali zložiť v zmysle prijatého všeobecne záväzného nariadenia č. 5/2011. Obec začala splácať úver 217 tisíc eur od Štátneho fondu bytového rozvoja, ktorý sme dostali na 30 rokov. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja prispelo formou dotácie v čiastke 59 tisíc eur, zvyšok doplatila obec,“ sumarizuje starosta **Miroslav Sisák**.

Pozemky sú vysporiadané aj pre ďalšie dve bytovky, ktoré je v prípade záujmu občanov a najmä dostatku financií obec pripravená doštvárať v susedstve. Už dnes je k dispozícii parkoviisko dimenzované pre všetky tri nájomné domy.

Anton Oberhauser

„Kruháč“ medzi Čaňou a Haniskou

Budeme jazdiť bezpečnejšie

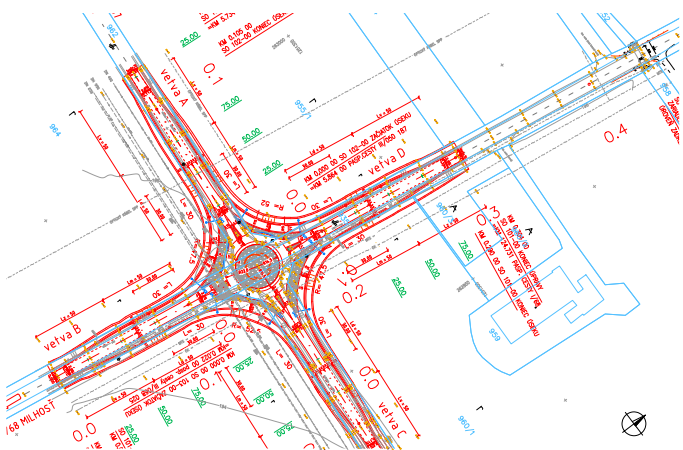
Košický samosprávny kraj (KSK) na svojom území spravuje cesty II. a III. triedy. Udržiava, opravuje a rekonštruuje ich buď z vlastných prostriedkov, pomocou úverov alebo z financií získaných cez programy EÚ.

Významným projektom spolupráce KSK a Slovenskej správy ciest (SSC), ktorá spravuje cesty I. triedy, je už niekoľko desaťročí potrebná rekonštrukcia križovatky „Haniska“. Konkrétne ide o križovanie komunikácií I/68 a III/068025,050187. Miesto, na ktorom, žiaľ, už vyhaslo mnoho životov, tak dostane tvar okružnej križovatky. Investorom je SSC, dodávateľom spoločnosť Strabag. Zákazka za takmer 1,9 milióna eur má byť hotová do konca roka.

Dnes máme zrealizované zemné práce a prebiehajú prekládky inžinierskych sietí. Po rozhovore s dodávateľom stavebných prác verím v dodržanie termínov. Za všetkých občanov ďakujem predsedovi KSK **Zdenkovi Trebuľovi**, pracovníkom Odboru dopravy KSK a samozrejme manažmentu SSC, že pochopili poukazovanie širokej motoristickej verejnosti na nutnosť rekonštrukcie tejto križovatky, čím sa zvýši priepustnosť a hlavne bezpečnosť tohto vyťaženej dopravného uzla.

(O trpezlivosť prosí vodičov aj Haniska, obzvlášť aby spoluobčania z nášho regiónu nevyužívali na rýchlejši „prejazd“ križovatkou obchádzku cez obec.)

Michal Rečka, starosta Čane a poslanec KSK, red



Pôdorys križovatky podľa stavebného projektu.

Obecné revitalizácie

Dedina znova ako zo škatulky

Okrem novej bytovky bol rok 2015 v Nižnej Myšli aj v znamení revitalizácie verejných priestranstiev. Plocha okolo kostola vrátane chodníka už po oprave nenesie stopy zosuvu. Na Poštovej sa vybudoval chodník pre chodcov, odvodňovací žlab a vjazd do dvorov. Slivková ulica prešla kompletnou renováciou - cesta, krajnica, odvodňovací žlab a vjazd do dvorov.

red, foto: redakcia



Svah pod kostolom prešiel obnovou.

Čaňa rekonštruuje

Druhý pavilón materskej školy so zateplením a výmenou okien na 59 605 eur a najmä nová obecná knižnica a klub dôchodcov, na ktorú obec vynaložila 150 483 eur z vlastných prostriedkov. To sú aktuálne hotové projekty v Čani. Čoskoro k nim prirátajú rekonštrukciu Školskej ulice, ktorá skončí v októbri.

ocú, red, foto: Róbert Janotka Nová knižnica a klub dôchodcov.



Akčné leto v Trstenom a Skároši

V roku 800. výročia prvej písomnej zmienky Trstené pri Hornáde skrášnelo. Na miestnych komunikáciách - Uliciach JRD, Hlbokej a Úzkej bolo v rámci ich opravy položených dohromady vyše 3 000 štvorcových metrov nových asfaltových kobercov.

Skárošania sa dokonca z nedostatku peňazí na objednanie dodávateľa pustili do opráv aspoň tých najnutnejších úsekov sami. „Rezačku a búracie kladivo sme zohnali z požičovne, asfaltovú zmes kúpili na obalovačke v Geči, dopravu zabezpečil miestny občan, valec sme si zapožičali a pustili sa do práce. Realizáciu vykonali zamestnanci obce na základe zmluvy s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny,“ hovorí starosta **Ľubomír Vranka**. „O výsledku sa môže presvedčiť každý pri prejazde Školskej ulice. Aj keď niektorí vodiči vyslovia menšiu nespokojnosť, aj vyspravovať výtlky sa treba najprv naučiť. Po zime budeme každopádne múdrejší,“ uzatvára starosta.

red, foto: ocú Skároš



Svojpomocne zaplátané výtlky v Skároši.

Reportáž z archeologického náleziska Várhegy

Brána do praveku otvorená

Videli ste opevnenie osady z doby bronzovej? Ochutnali kurča upечené v hlinenej peci? Vošli do priekopy opevnenia či dotkli sa praobyvateľa Nižnej Myšle? Ja áno. Neskutočné sa stalo možným stovke ľudí na štvrtom ročníku Návratu na Várhegy, ktoré pripravili **OZ Collegium Myssle**, Východoslovenské múzeum v Košiciach a obec Nižná Myšľa s finančnou podporou projektu Terra Incognita.

Tento rok ma pred osadou I. víta masívna drevená vstupná brána v palísádovom opevnení. Postavili ju chlapi dobrovoľníci počas letných brigád. Pred ňou je naznačená aj priekopa. Moja zvedavosť rastie. Pred rokom na akropole začali stavať druhú repliku príbytku

(viac v č. 4/2014). Dnes? Domček celý omietnutý s prvým zariadením v domácnosti. Hlinenou chlebovou pecou s pútavým dizajnom. S priateľmi ju postavila hrnčiarka **Amália Holíková**.

Vonku cez 30 stupňov. V domčekoch príjemný chládok a z nich nádherný výhľad na okolie. Na pokosenej ploche archeologickej lokality deti s rodičmi zaujato skúšajú dávne remeslá v stanoch stredovekého kožiara, keltských tkáčoch, odlievača bronzu či hrnčiarky. Vyšúľať valčeky, pospájať a vytlačkať. A hlinená nádoba je na svete. Ľudia v dávnych dobách zužitkovali všetko, neprodukovali takmer žiaden odpad. Beriem si príklad.



Vstúpte do doby bronzovej - rekonštrukcia vstupnej brány do opevnenej osady I sa realizuje vďaka podpore Nadačného fondu T-Systems Slovakia spravovaného Karpatskou nadáciou.

Obzerám sa a hľadám. Osada II schovaná vo vysokej burine ešte čaká na svoj veľký deň. Okoloidúci si zatiaľ o tejto osade i pohrebisku môžu prečítať na informačných tabuliach. Určite si pozrite na fot-

kách, ako sa vízia o skanzene za ten rôčik posunula o krôčik bližšie k cieľu.

(Viac na www.regionhornad.sk a Facebook/Návrat na Várhegy v Nižnej Myšli.)

Projekt so sladkým výsledkom

Včelárstvo - zdravé a užitočné

Priatelia trstenskej prírody sú aj priateľmi včiel. Vďaka podpore z programu Spoločne pre región Karpatskej nadácie



a U. S. Steel Košice, s.r.o. úspešne rozbehli ďalší zaujímavý projekt: Včelárstvo - sladké, zdravé, užitočné - skús si to s nami.

Pri Starom Hornáde vyrástla zo získaných prostriedkov včelnica s desiatimi včelstvami. Jeden úl obýva v zime okolo 10 000, v lete do 50 000 včiel. Zakúpili sa nut-

Dvadsaťka záujemcov z Trsteneho pri Hornáde, Ždane, Čane, Skároša, Kokšova-Bakša a Košíc na dni priateľstva so včelami nezabudne. Kto má záujem si to skúsiť, je vítaný.

né ochranné a pracovné pomôcky pre desať osôb. A tak kurz včelára začiatočníka v lete zakúsili prvé skupiny. „Zámerom projektu je umožniť záujemcom nezáväzne si odskúšať včelárstvo. Bez počiatočných finančných a materiálnych investícií,“ približuje predseda **OZ Rasťo Šelepý**. „Najprv sa zúčastňujú spoločných prác pod vedením skúseneho včelára. Kto sa osmelí, môže si vziať do opaterý jedno alebo dve včelstvá. Po čase zistí, či si s včelami rozumie.“ Odvahu nabrali zatiaľ traja.

Okrem praktickej výučby združenie organizuje aj vzdelávacie besedy so skúseným včelárom **Imrichom Ileninom** z Botanického záhrady v Košiciach. Ochotne prezradza svoje celoživotné včelárske skúsenosti, čo ocenia začiatočníci aj skúsení včelári. Do včelárskeho tréningového centra pri Trstenom môžu zavítať aj skupiny žiakov s učiteľmi. „Radi im umožníme nazrieť do úľa, porozprávame o živote včiel,“ pozýva Rasťo.

(Viac na: Facebook/Priatelia trstenskej prírody)

Dúhovú stonožku spája zmysel pre humor

Magdalénka: „Vyčistíš ma?“



Decká na MDD potešili sokoľarmi, súťažami so sladkou odmenou a opekačkou. Vymýšľajú, aby akcie boli pre deti zaujímavé a hlavne zadarmo.

Tajomné miesto na okraji lesa opeknelo. Členovia **OZ Dúhová stonožka** v Nižnej Myšli určite poznajú príslovie Komu sa nelení, tomu sa zelení. Pre deti pripravili opekačku a spojili ju s brigádou pri Koscelku. Konečný výsledok? Vyčistené prostredie i potôčik, nové schody a prístrešok studničky Mária Magdaléna. Krásne prostredie na oddych. Ďakujeme Vám!

► Poznáte ich?

Dúhová stonožka ožila v roku 2010, keď **Štefan Vileník** začal po povodniach a zosuvoch opravovať detské ihrisko. Vraj preto, lebo plánuje potomka. Pridali sa ďalší a už

to išlo... Jedinou podmienkou pre členstvo je zmysel pre humor a chuť urobiť niečo pre obec i ľudí v nej.

Združenie organizuje kultúrne a športové akcie. Určite poznáte Myšľanský fest, Gadžibál či Myšľanskú športovú jeseň. Je tam vždy veselo. Vidno ich aj pri robote na brigádach. Heslo stonožkárov znie: Zapojiť do aktivít čo najviac občanov obce. Spolupracujú s obecným a farským úradom, miestnymi športovcami či hasičmi. Ani ich neobchádza neustály boj o finančné prostriedky. Držíme palce, aby sa stále našli podporovatelia pre ich zásluhnú činnosť a ďalší nadšení členovia. (Viac na: Facebook/Nižná Myšľa)

Stranu pripravila Monika Floriánová, foto: OZ Priatelia trstenskej prírody, OcÚ Nižná Myšľa a autorka



Výsledok práce mnohých rúk obdivujú návštevníci Koscelka zo širokého okolia.

Tropický prechod cez Slanské vrchy

Ani horúčavy nezabránili milovníkom prírody a turistickým nadšencom, aby si v poslednú augustovú nedeľu pripomenuli výročie vypuknutia SNP tradičným Prechodom slanským pohorím. Malí i veľkí účastníci vykračili v dobrej nálade známou trasou od Obecného úradu v Skároši popod Červený vrch, cez Baba-lúku až k chate Karolka. Po dvoch hodinách pochodu ich tu čakal chutný guláš, ktorý pripravili gulášmajstri **Martin Koneval** a **Miloš Jaško**. Úsmev na mnohé tváre vyčaril hlavne osviežujúci nápoj, v slnkom rozpálenom lese na nezapltenie. Občerstvení pokračovali pokojným krokom cez Poľášku k Pamätníku obetiam II. svetovej vojny, týčiacemu sa nad Skárošom. Neboli ste? Vydajte sa na Karolku vyšliapaným chodníkom i teraz v jeseni.



V cieľi unavení účastníci prechodu označili tohtoročný 38. ročník vzhľadom na vysoké teploty za jeden z najťažších a najnamáhavejších.

Monika Floriánová, foto: OcÚ Skároš

Hostili hasičov

Ihrisko v Kokšove-Bakši bolo v závere júna dejiskom 3. kola okresnej hasičskej ligy. Domáci chlapi a chlapci sa medzi 22 družstvami rozhodne nestarali – odniesli si výbornú 5. priečku časom 17,14 sekúnd. Fotky si pozrite na www.koksovbaksa.sk.

kb, red

Antik zrýchlil bezdrôtový internet na 16 Mbit/s



Košická spoločnosť ANTIK Telecom prichádza so zrýchlením svojho bezdrôtového internetového pripojenia v rodinných domoch, ktoré je už 10 rokov dostupné a obľúbené aj v obciach nášho mikroregiónu. Štandardná prenosová rýchlosť sa zvýšila z pôvodných 6 megabitov za sekundu na 16Mbit/s. V nočných a skorých ranných hodinách (od polnoci do 8:00) majú zákazníci k dispozícii dokonca internet s neobmedzenou rýchlosťou.

Zvýšenie rýchlosti už mohli zaregistrovať obyvatelia Čane, Ždane, Gyňova, Nižnej Myšle, Vyšnej Hutky, Skároša, ale aj Trsteného pri Hornáde, Belže, Hanisky či Kokšova-Bakše. Bezdrôtový internet poskytuje spoločnosť bez dátového obmedzenia. Stabilitu služby chce okrem technických vylepšení siete zaisťiť aj prostredníctvom 24-hodinovej servisnej služby.

V rámci programu Antik Wireless pre používateľov v rodinných domoch, ponúka spoločnosť za mesačný poplatok 17,92 eur bezdrôtové pripojenie k internetu, volania v rámci siete Antik zadarmo a 40 voľných minút do iných sietí.

ANTIK Telecom aktuálne pôsobí vo viac ako dvoch desiatkach miest a vyše 140 obciach na východnom a strednom Slovensku. Prevádzkuje vlastnú sieť, prostredníctvom ktorej poskytuje telekomunikačné služby - optické a bezdrôtové pripojenie k internetu, telefonovanie aj digitálnu televíziu pre takmer 55 tisíc zákazníkov.

V súčasnosti už prebieha aj testovacie vysielanie hybridnej satelitnej televízie, ktorá bude dostupná na celom Slovensku aj v Českej republike. Novinka spojí výhody satelitnej aj internetovej televízie – ponúkne širší výber kanálov a Archív na 20 dní – teda funkciu, ktorá doteraz v satelitnej televízii nebola dostupná. Viac informácií je možné získať telefonicky na 055 / 30 12345 alebo na stránke www.antiksat.sk, kde už prebieha registrácia.

Rozmanitá jeseň

Na našej webovej stránke www.regionhornad.sk nájdete po celý rok pozvánky na príťažlivé podujatia v obciach mikroregiónu Hornád. Chcete ochutnávať, na aké napríklad?

- 10. 10.** Seňa, Október fest (posedenie, špeciality, ródeo býk)
- 11. 10.** Valalická krojovaná paráda
- 25. 10. október** Trstené pri Hornáde, Festival chrámových piesní
- Nižná Myšľa – Gadžibál, Myšľanská športová jeseň, Myšľanské čerpadlo (súťaž v pití piva)
- 14. - 15. 11.** Geča, Oblastná výstava zvierat
- 21. 11.** Ždaňa, poľovnícky ples

V októbri sa v obciach konajú stretnutia s dôchodcami, začiatkom decembra mikulášske šou pre deti.

red


RUŠČÁK
Aliančný partner SPP

 Servis kotlov	 Revízie kotlov	 Modernizácia vykurovania
30 ročné skúsenosti	 Montáž kúrenia	 0910 916 306
www.ruscak.sk	Valaliky	



TRINITY

cestovná kancelária • tour operator

Kováčska 28
040 01 Košice
tel.: +421 55 / 728 77 01
e-mail: info@cktrinity.sk

Túžba každého kresťana, návšteva Svätej Zeme

odlety priamo z Košíc do Tel Avivu

17.-24.10.2015 Púť do Svätej Zeme - Izraela, **cena: 670 EUR**
posledné voľné miesta

08.-13.11.2015 Rím AD LIMINA autobusom, **cena: 295 EUR**

10.-14.11.2015 Rím AD LIMINA letecky, **cena: 390 EUR**

07.-14.03.2016
 Diecézna rožňavská púť - Svätá Zem -
 pod vedením Mons. Stanislava Stolárika, **cena: 690 Eur**

14.-21.03.2016
 Púť do Svätej Zeme
 sprievodca: opát Ambróz Martin Štrbák, **cena: 690 Eur**

25.-28.04.2016
 Púť do Fatimy letecky, **cena: 490 EUR**

ceny sú vrátane letiskových a palivových poplatkov

Leto plné športu

Na „beach“ do Čane aj z Ukrajiny

Horúce leto prinieslo v najväčšej obci nášho regiónu aj množstvo horúcich súbojov. Florbalový turnaj chlapčenských družstiev o pohár starostu Čane vyhral začiatkom júla v športovej hale domáci Meco team. O týždeň nato sa na súbojoch v plážovom volejbale miešaných dvojíc stretli na Silva ranči zástupcovia celého východného Slovenska a dokonca až z Ukrajiny. Duo Murinová/Brđjar z Košíc napokon nechalo za sebou súperov z Bardejova a Starej Lubovne.



Plážový volejbalový súboj medzi Čanou a Zdaňou.



Florbal pripomína halový hokej, hrá sa s loptičkou.

Oslavy „zaklincoval“ futbal

August vždy v Čani vrcholí oslavami Dňa obce. Tohto roku sa hlavný program konal 29. 8. a počas neho dekorovali aj domáce družstvo Pink Panther, ktoré triumfovalo vo volejbalovom turnaji. Blízko k víťazstvu mali vo futbalovom Pohári SNP aj čaniarski Starí páni, ktorí nestačili iba na Krásnohorské Podhradie a za seba odsunuli tretie Jaklovce. A v treťom augustovom týždni sa víťazstvo v trojdňovom turnaji tenisových štvorhier stalo korisťou čaniarsko-trstenkej dvojice Stankovič/Kolínovský. Trofej im odovzdal starosta Michal Rečka.



Tenisoví nadšenci pri vyhodnotení turnaja v štvorhrách.

Polmaratón na korčuliach

Na polmaratón z Košíc do Sene sa v júni zúčastnilo 76 športovcov, z toho 14 žien. Bola medzi nimi aj **Mária Pachová** z Vyšnej Myšle, ktorá zdolala trať dlhú vyše 21 kilometrov za 53 minút a 35 sekúnd - na inline kolieskových korčuliach. Pre mnohých je tento polmaratón, ktorý sa koná od roku 2003, štartom do cieľového tréningu pred jesenným košickým maratónom, na ktorý sa tešíme už v nedeľu 4. októbra.



Mária Pachová z Vyšnej Myšle zvládla 21,1 kilometra v dobrej pohode.

OcÚ Vyšná Myšľa, red

Haniska prežíva ošial'

Konkurujú veľkým mestám

Futbalový tím z Hanisky sa v II. lige skupiny Východ dostal do hornej polovice tabuľky. „Pred štartom sezóny sme museli celé leto rekonštruovať ihrisko, aby sme splnili podmienky vyššej súťaže,“ hovorí starosta **Miloš Barcal**. „Hraciu plochu sme potrebovali rozšíriť takmer o 10 metrov, posúvali sa bránky, stavala sa nová tribúna a sedačky, pripravili sme sektor pre hostí.“

Kvôli rekonštrukčným prácam začali Hanišťania sériu ligových duelov štyrmi zápasmi vonku. Doma hrali prvýkrát až 29. augusta proti Popradu. Prišlo 1 000 divákov a domáci vyhrali 1:0. V ďalšom kole Haniska zvíťazila v Spišskej Novej Vsi dokonca 4:0, tromi gólmi sa blysol **Matúš Pekár**. Do záveru septembra ťahali „šnúru“ šiestich duelov bez prehry. „Naša obec s 1 400 obyvateľmi hrá vyrovnané zápasy s mužstvami z Košíc, Prešova, Bardejova, Zvolena, Liptovského Mikuláša. Ukazujeme, že sa to dá - aj vďaka vynikajúcej spolupráci FK Haniska na čele s prezidentom **Danielom Miklošom**, obcou a základnou školou,“ komentuje starosta.

ao, foto: internet



FK Haniska zatiaľ bojuje v II. lige vcelku úspešne.

Po desiaty raz sa 8. augusta bežalo Vyšnou Myšľou. Zapojili sa deti i dospelí. Nechýbali dokonca pretekári zo zahraničia. Najdlhšiu 8-kilometrovú trať prebehol najrýchlejší Janusz Sarnicki z Poľska, na 6 km triumfoval Štefan Rácz z Budimíra a na 4 km žien Erika Ondrijová z Vyšnej Šebastovej. V ten deň zohrali aj zápas domácich Veteránov so Športovými osobnosťami Košíc. Zrodila sa remíza 3:3.

er, red

Kokšov-Bakša hrala

Už 17. kapitolu napísal 25. júla futbalový turnaj o Putovný pohár starostu obce Kokšov-Bakša. Prvenstvo si odniesli hráči - príznačne - zo Športovej ulice. Najlepším brankárom sa stal František Závacký, strelcom Peter Guľa. K skvelej nálade prispelo počasie aj občerstvenie v podobe langošov, gulášu, kofoly a piva.

obec, red

Vydáva: Regionálne združenie obcí Hornád so sídlom Osloboditeľov 22, Čaňa, IČO: 319 65 041, **redakcia:** Communication House, s.r.o., **adresa:** Štefánikova 6, 040 01 Košice, **tel/fax:** 055/623 00 70, 0905 812 883, **e-mail:** regionhornad@gmail.com, **vedúca redaktorka:** PaedDr. Katarína Eva Čaniová, **redaktor:** Anton Oberhauser 0911 291 255, **redakčná spolupráca:** Monika Floriánová, **redakčná rada:** predseda Mgr. Karol Dzugas, Ing. Miloš Barcal, Róbert Janotka, JUDr. Ľubomír Vranka, Ing. Štefan Petrik, Mgr. Denisa Vargová, **web:** www.regionhornad.sk, **tel:** 055/698 00 21. Vychádza ako štvrtročník pod registračným číslom EV 3592/09, ISSN 1339 - 2549, **sadzba:** Jozef Veselý - FOGRA studio Košice, **tlač:** ROTAPRINT, s.r.o. Redakcia nezodpovedá za obsah doručenej inzercie.